

2023-06-05 Nr. NV-1356

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-377 TAIS-22-13602(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. SAUSIO 9 D. NUTARIMO NR. 21 „DĖL EUROPOS SĄJUNGOS REIKALŲ KOORDINAVIMO“ PAKAITIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Išstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas Data iš kalendoriaus	Teisingumo ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybė s programą	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projekto tikslas - tobulinti Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės perkėlimo ir įgyvendinimo Lietuvos nacionalinėje teisėje procesus ir sumažinti vėlavimų perkeltiant ir įgyvendinant ES teisės aktus į nacionalinę teisę, skaičių. Ypatingas dėmesys skiriamas įstatymų projektų, perkeliančių ES teisę, rengimo, derinimo ir pateikimo proceso gerinimui.

Projektu siekiama aiškiau ir tiksliau reglamentuoti ES direktyvų perkėlimo planavimui ir planų vykdymo kontrolę.

Projektu numatoma stiprinti Europos Komisijos inicijuojamų ES teisės ikipažeidiminių ir pažeidimo procedūrų koordinavimą, užtikrinti tinkamą nacionalinės teisės nesuderinamumą su ES teise pašalinimą ir siekiama išvengti potencialių ES teisės ikipažeidiminių ir pažeidimo procedūrų inicijavimo, atsižvelgti į pasikeitusią Europos Komisijos inicijuojamų ES teisės ikipažeidiminių ir pažeidimo procedūrų politiką.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

- Projektu siūloma įvesti naujas Teisingumo ministerijos roles atskleidžiančias formuluotes – „centrinis ES teisės įgyvendinimo koordinatorius“ ir „centrinis atstovavimo Europos teisminėse institucijose koordinatorius“.
- Tikslinamas nesutarimų sprendimo mechanizmas - numatoma galimybė nesutarimų sprendimą inicijuoti ne tik centriniam ES teisės įgyvendinimo koordinatoriui, bet ir suinteresuotoms institucijoms ir be jau esamų nesutarimų sprendimo formatų – Vyriausybės Europos Sąjungos komisijos, Vyriausybės pasitarimo, įvedamas naujas nesutarimų sprendimo formatas – Ministrų atstovų pasitarimas.
- Ankstinami įstatymų projektų pateikimo derinti kitoms institucijoms ir pateikimo Seimui terminai. Įvedamas naujas terminas – įstatymo projekto svarstymas Vyriausybėje – atsakinga institucija šiam etapui turi planuoti 3 mėn. laikotarpį.
- Projekte įterpiamas naujas skirsnis, kuriuo aiškiai įtvirtinami atvejai, kada pildomos ir į LINESIS keliamos atitikties lentelės.
- Tikslinamos esamos formuluotės – Europos Komisijos paklausimai dėl ES teisės neperkėlimo ir neįgyvendinimo pervadinami ES teisės ikipažeidimine procedūra.
- ES teisės pažeidimo procedūra išskiriama į atskirus skirsnius pagal atitinkamą ES teisės pažeidimo stadiją.
- ES teisės pažeidimo procedūras reglamentuojančios nuostatos papildytos atvejais, kai Europos Komisijos gali būti prašoma pratešti atsakymų Europos Komisijai pateikimo terminus, ir atvejais, kai Europos Komisijai turi būti teikiama papildoma informacija dėl pradėtos ES teisės ikipažeidiminės ar pažeidimo procedūros; aiškiau reglamentuotas atsakymų Europos Komisijai dėl ES teisės pažeidimo procedūrų, raštų dėl atsakymų pateikimo termino pratešimo, raštų dėl papildomos informacijos Europos Komisijai pateikimo turinys, jų rengimas, derinimas ir teikimas Europos Komisijai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

- Pozicijų rengimo, derinimo ir pristatymo dalyje Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos siūlymu, siekiant didesnio efektyvumo bei procesų aiškumo, trumpinamas Lietuvos Respublikos atstovų, dalyvavusių ES Tarybos, COREPER, Specialiojo žemės ūkio komiteto, ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžiuose, išsamių ataskaitų pateikimo terminas.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Projekte naujos sąvokos ir terminai neapibrėžiami.

Neigiamų pasekmių dėl Projekto priėmimo nenumatoma.

Nepavedamos funkcijos institucijoms, tačiau patvirtinus projektu siūlomus pakeitimus, valstybės institucijos turės aktualius įrankius stiprinti ES teisės įgyvendinimo vidaus kontrolę.

STEBĖSENA

Teisingumo ministerija analizuoja informaciją apie suplanuotų nacionalinių teisės aktų projektų ir kitų priemonių rengimo darbus ir iki kiekvieno kalendorinio mėnesio 15 dienos pateikia apibendrintą informaciją Vyriausybės ES Komisijai, o prireikus – ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) pasitarimui ar Vyriausybės pasitarimui.

Teisingumo ministerija kiekvienos Seimo darbų sesijos pabaigoje pristato informaciją apie vėlavimus, rengti, derinti ir pateikti įstatymų projektus, perkeliančius ES teisę, Seimo Europos reikalų komitetui.

Metai	2019	2020	2021	2022
Notifikuotinių direktyvų skaičius	39	40	54	43
Vėluotų perkelti direktyvų skaičius ir procentinė dalis	11 (28%)	17 (43%)	24 (56%)	10 (33%)
Per metus pradėtų ES teisės pažeidimo procedūrų dėl direktyvų neperkėlimo skaičius	5	11	20	10

Metai	2019	2020	2021	2022
Vėluotos įvykdyti priemonės	154	185	272	157
Iš jų – įstatymai	47	78	98	55

Tikėtina, kad detalesnis ir išsamesnis ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo reguliavimas trumpuoju laikotarpiu lems daugiau fiksuojamų institucijų vėlavimų, tačiau vidutiniuoju ir ilguoju laikotarpiu dėl efektyviau valdomų ir kontroliuojamų procesų situacija stabilizuosis bei vėlavimų sumažės. Tai, kartu su detaliau, išsamiau ir todėl efektyviau valdomais ES teisės ikipažeidiminių ir pažeidimo procedūrų procesais, padės laiku ir tinkamai institucijoms vykdyti su naryste ES susijusius Lietuvos įsipareigojimus, mažins prieš Lietuvą Europos Komisijos pradedamų ES teisės ikipažeidiminių ir pažeidimo procedūrų skaičių bei padės valdyti pradėtas procedūras ir siekti spartesnio jų nutraukimo.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas derintas paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje (TAIS).

Projektas teiktas derinti su visoms ministerijoms ir kitoms suinteresuotoms institucijoms.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos standartizacijos departamentas, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Viešųjų pirkimų tarnyba, Valstybės įmonė „Regitra“, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija Nutarimo projektą derino be pastabų.

Likusių institucijų pastabos suderintos darbo tvarka, išskyrus vienintelę likusią Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabą dėl Taisyklių antrojo skirsnio (ES teisės aktų perkėlimo ir įgyvendinimo planų rengimas ir jų įgyvendinimas) 69-75 punktuose Teisingumo ministerijos siūlymo detalizuoti ES teisės aktų planuose įvedamų nacionalinių priemonių įgyvendinimo terminus, į kurią

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

atsižvelgta iš dalies.

Projektas pataisytas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija išnagrinėjusi nutarimo projektą ir atsižvelgdama į tai, kad remiantis Vyriausybės įstatymo 45 straipsnio 2 punktu Vyriausybės kancleris padeda Ministrui Pirmininkui koordinuoti strateginių Europos Sąjungos politikos klausimų įgyvendinimą ir kartu su Ministro Pirmininko patarėjais ir kitais Ministro Pirmininko politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais padeda Ministrui Pirmininkui įgyvendinti Vyriausybės programos nuostatas, dalyvauja formuojant ir įgyvendinant Ministro Pirmininko politines nuostatas ir prioritetus, sprendimus, siūlome papildyti ES reikalų koordinavimo taisyklės papildomu punktu, kuriuo būtų nustatyta pareiga pozicijas rengiančioms institucijoms tam tikrais atvejais pozicijas derinti su Vyriausybės kanceliarija. Šie atvejai apimtų tokias pozicijas, kurios susijusios su (1) Vyriausybės veiklos prioritetais ar (2) strateginiu ES politikos klausimų įgyvendinimu, ar (3) pozicija rengiama dėl Lietuvai labai aktualių ir aktualių ES darbotvarkės klausimų. Siekiant užtikrinti proceso aiškumą Vyriausybės kancleris kiekvienais metais parengtų sričių, dėl kurių reikėtų derinti pozicijas su Vyriausybės kanceliariją sąrašą. Šis sąrašas būtų pristatomas Vyriausybės Europos Sąjungos komisijos posėdyje kartu su kasmetiniu Lietuvai labai aktualių ir aktualių ES darbotvarkės klausimų sąvadu. Kaip pavyzdį galima įvardinti šias prioritetines ES politikos sritis:

- **Europos žaliasis kursas** (atsinaujinanti energetika, saugi elektros energetikos sistema, aplinkosaugos ekonominės priemonės ir investicijos, atliekų mažinimas, tvarios maisto sistemos, naujos technologijos, tvarus transportas);
- **Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa** (skaitmeninė transformacija, inovacijos, atviri duomenys);
- **Ekonomikos valdysena ir vidaus rinka** (DFP, nuosavi ištekliai, pelno mokestis, socialinės ekonomikos paketas, regioninė politika);
- **Pasaulyje stipresnė Europos** (migracijos politika, atsparumas ir krizių valdymas, sankcijos).

Todėl siūlytume papildyti Europos Sąjungos koordinavimo taisyklių 21 punktą papildoma pastraipa, nustatant, kad jis įsigalios nuo 2024 m. sausio 1 d.:

„Atsakinga institucija Lietuvos Respublikos poziciją dėl pasiūlymo priimti ES teisės aktą ar kito ES dokumento, kuris susijęs su Vyriausybės veiklos prioritetais ar strateginiais ES politikos klausimais, ar Lietuvos Respublikos poziciją, kuri rengiama dėl klausimų, įtrauktų į Lietuvai aktualesnių ES darbotvarkės klausimų sąvadą, kuriam pritariama Vyriausybės pasitarime, taip pat Lietuvos Respublikos poziciją dėl pasiūlymo priimti ES teisės aktą ar kito ES dokumento, patenkančio į Vyriausybės kanclerio tvirtinamą metinį prioritetinių ES politikos sričių sąrašą, pristatomą Komisijoje, šio punkto pirmoje pastraipoje nustatyta tvarka derina su Vyriausybės kanceliarija.“

Atsižvelgiant į geopolitinę situaciją ir tai, kad neformaliose Europos Vadovų Tarybose aptariamose vis svarbesnės temos, taip pat siūlome Europos Sąjungos koordinavimo taisyklių 41 punktą pataisyti sekančiai:

„41. Atsakingos institucijos parengtos Lietuvos Respublikos pozicijos neformaliuose Europos Vadovų Tarybos ir ES Tarybos susitikimuose nagrinėjama klausimais svarstomos ~~tik~~ Komisijos posėdyje. **Jeigu dėl šių Lietuvos Respublikos pozicijų nepavyksta pasiekti susitarimo Komisijos posėdyje, jos svarstomos Vyriausybės pasitarime. Jeigu dėl objektyvių priežasčių šios Lietuvos Respublikos pozicijos neapsvarstomos Komisijoje iki susitikimo pradžios, atsakinga institucija po susitikimo artimiausiame Komisijos posėdyje pristato susitikimo rezultatus**“

PAŽYMĄ PARENGĖ

Giedrė Vinikienė Giedrė Vinikienė

Tarptautinių santykių ir Europos Sąjungos grupė Tarptautinių santykių ir ES grupė